יוליסס מצא את מקומו

פעם זו היתה הבונבוניירה המפורסמת של אפרים קישון. אותה קופסת סוכריות שגברת גולדמן קיבלה מהשכנה שלה ליום־הנישואין, ושהועברה מייד מהגברת גולדמן לגברת כהן ליום־הולדתה. גברת כהן לא אוהבת סוכריות והיא מביאה את הבונבוניירה לבת של הגברת מיזרחי, שמעבירה אותה בהזדמנות חגיגית למישפחת לוי, ביום חנוכת־הבית שלהם. וכך הלאה וכך הלאה, עד שנרקבו הסוכריות, וגברת אחת, שהיתה היד ה־32 של הבונבוניירה, נאלצה לזרוק אותה ולקנות בונבוניירה חדשה ומוכנה לסיבוב חדש.

אבל הזמנים השתנו. אף בן־אדם עם סטייל לא מרשה לעצמו להביא היום בונבוניירה כמתנה. היום מביאים מינימום ספר. הולכים לחנות ושואלים איזה ספר הולך היום טוב בשוק והוא גם לא יקר. ככה יוצאים מהחנות כשמתחת לבית־השחי מונח לו עותק חגיגי ותרבותי של יוליסס מאת ג'יימס ג'ויס, בתרגום עברי. גם אני קיבלתי את יוליסס. התלהבתי מאוד וניסיתי לקרוא אותו. אבל בשום אופן לא הלך לי. בהתחלה המצאתי לעצמי כל מיני תרוצים של עייפות, חוסר־ריכוז, אי־שקט מצד הילדים וכו'. אבל בסוף החלטתי להפסיק לשקר לעצמי לפחות, ונתתי את הספר לחברה. החברה אפילו לא עשתה נסיונות גדולים במיוחד. תוך יומיים היא העבירה את הספר לזוג חברים שלה, שדיפדפו בו קלות ונתנו אותו במתנה לבר־מיצווה של ילד אחד, שלא סובל ספרים כאלה. הילד נתן אותו להורים שלו, שהעבירו את הספר לחברה שלהם, שתוך זמן קצר מאוד הביאה אותו במתנה למי אם לא לי. איך אני יודעת שזה אותו הספר? יש לי סימנים על הכריכה.

כשנודע לי על נדודי יוליסס המיסכן, החלטתי להשאירו אצלי בבית. אבל מאחר ואני מסרבת בתוקף להחזיק בסיפריה שלי ספרים שאני לא מסוגלת לקרוא, הועבר הספר המכובד לריצפה, ושם הוא נח לו בשלום על מישכבו כמחזיק רלת שכל הזמן נוטה להיסגר.

סיפרתי את סיפור־המעשה לידידי אוהד זמורה, שהוא המו"ל של יוליסס. והוא אמר לי שיותר טוב יוליסס על הריצפה מלא יוליסס בכלל. אז אני מסודרת. ברוך השם.

מדיצינה על הקרח

בן־אדם חסר־מזל אני. כשאלוהים חילק את המכאובים למיניהם, איכשהו נשכחתי. אולי במיקרה ישבתי בשקט ולא ראו אותי. אולי כל אחד מהיהודים ביקש לעצמו כל־כך הרבה, שבסוף לא נשאר כלום בשבילי. אולי סתם לא מצאתי חן בעיני מחלק המחלות. לא צרבת, לא כאבי־בטן, לא התכווצויות־שרירים, לא אלרגיות, לא מיגרנות. פשוט כלום.

אז נכון שאפשר לעבור את כל הימים בלי מחלות וכאבים ומיחושים. אבל בערבים, כש־נפגשים עם החברות והחברים, אין לי מה להגיד. כמה בן־אדם יכול לשבת בשקט ולא להגיד מילה, לא להשתתף בשימחה, לא לעשות אוי, לא לעוץ עצה רפואית, לא להגיד שמות של תרופות?

שנים ישבתי ושתקתי, פשוט מתוך בורות בנושא, עד שיום אחד, בסוף ספטמבר 1975, קיבלתי צרבת. איזו שימחה! איזו גאווה! מייד טילפנתי לכל החברים והחברות להודיע להם שזה קרה, ולבקש מהם עצות ושמות של תרופות. לפני שגמרתי את שיחת־הטלפון השלישית נגמרה לי הצרבת. אבל אני לא סיפרתי לאף אחד. אני רציתי להיות כמו כולם. מאז, בכל שיחה רפואית, אני סוחבת לכיוון הצרבת. כאן יש לי מילה. כאן אני יודעת על מה מדובר, איך מטפ־לים. כמה שקדים אוכלים ומתי שותים חלב.

עכשיו שמתי לב פיתאום שעברו כמעט עשר שנים מהצרבת הבודדת שלי. וטעמה החמוץ בגרוני הולך ומיטשטש בזיכרוני. אני חיה בפחד שמא אחזור לשתיקותיי הארוכות.

כל זה היה פתיח, בשביל למלא את העמוד. מה שחשוב הוא שבשיחת־הכאבים האחרונה בין חברותיי התגלתה תרופת־פלא חדשה למיגרנה:

ברגע שהיא תוקפת, המיגרנה. קמים ומכינים כוס קפה חזק וקר. לתוך הקפה הקר סוחטים חצי לימון וגם מוסיפים קרח. שיהיה קר ממש. שותים את הדבר החמוץ הזה צ'ק־צ'ק ובעוד הפה קר, לוקחים שתי קוביות קרח. אחת בכל יד, ומשפשפים בעזרתן את הרקות. יד ימין, והקרח בתוכה, עושה עיסוי לרקה ימין ויד שמאל. האוחזת בקוביה אחרת. עושה עיסוי לרקה שמאל. החברות אמרו שזה יותר טוב מכל האופטלגינים וה... לא זוכרת את השמות של התרופות.

אולי איזה בעלת מיגרנה תנסה את תרופת־הפלא ותכתוב לי איך זה הצליח, כי אם אני אחכה למיגרנה שלי, בטח אמות בלי לדעת אם החברות צדקו או לא.

בן־אדם קבוע

כל שבוע אני בשוק־הכרמל. בילוי אמיתי. העגבניות הכי־טובות בעולם, המלפפונים הכי־דקים, ענבים שאין להם מתחרים. לא בשוקי אירופה ולא בשוקי אמריקה. צנון נהדר, קישואים משגעים, שמיר ופטרוזיליה וסלרי — וביניהם בעלי־הבאסטות, שתמיד יש להם מילה טובה או מילה רעה או מילה מצחיקה — והמוני אנשים. חלקם דוחפים, חלקם צועקים וחלקם, כמוני, סתם נהנים.

במשך השנים התחלפו המון בעלי־באסטות. אופנת־הבגדים מתחלפת כל שנה, פעם חולצות עם מייקל ג'קסון. פעם עם סטיב אוסטין ועכשיו חולצות עם ואן־אריק. בדוכני הספרים — כל שבוע ספר חדש; בדוכני הפירות — פירות חדשים, מנגו ואנונה וקיווי ואפרסמונים משני סוגים. מדוכני־הקאסטות בוקעות כל שנה מנגינות אחרות, ופעם אני רבה עם מוכר־התותים, כי נדמה לי שהוא מרמה, ופעם אני מפסיקה לקנות אצל מוכר הזיתים, כי אצל השני יש סחורה יותר טובה, ומוכר הדגים הזקן מת ואני לא אוהבת את החדש. כאילו הכל אותו דבר. אבל למעשה הכל משתנה כל הזמן.

חוץ משלמה הורנשטיין. שעומד לו בחנות הקטנה שלו באמצע השוק כבר 40 שנה ומוכר גזוז. נכון שגם המשקאות הקלים השתנו. ובאמת, יש לשלמה הורנשטיין גם קינלי ושוופס וקולה וסיידר. אבל הוא כל הזמן מוכר גזוז. את שני מיכלי התמצית בשביל הגזוז הוא קנה עוד כשהבריטים היו בארץ, ומאז הוא עומר בין שניהם ושואל רק „פטל או לימון?" מוסיף סודה ואומר שהכל בסדר, ברוך השם.

צריך בן־אדם לבחור לו משהו מאוד קבוע בחיים שלו. אני בחרתי את שלמה הורנשטיין. שלא רוצה להתקדם עם הזמן. טוב לו ככה.

אופנה

רק בגלל זה שיש לי חברות מכל סוג ומין, אני אוספת השכלה מדי יום ביומו. חברה אחת, שהיא מאותן התופרות בעצמן את בגדיהן, קנתה ירחון־אופנה גרמני בשם נויה־מודה (אופנה חדשה), שאגב, מכיל 90 גזרות של בגדים לסתיו ולחורף.

מדיפדוף קל בירחון נודע לי שציבעי העונה הבאה הם כחול ולבן (בטח מתחנפים אלינו). כן נודע לי שהשנה הכל פרוץ ופתוח, ואפשר יהיה לצרף צירופים שונים ומשונים של בגדים חדשים וישנים, עם עניבות שיצאו מהאופנה, ומיכנסיים חסרי־טעם עם חולצות־ערב ונעלי־צנחנים. ב־קיצור, הכל הולך. במיוחד מצאה חן בעיניי אופנת הילדות הקטנות. שהשנה לא צריך להוציא כסף כדי לקנות להן שימלות־מלמלה וחולצות־תחרה. פשוט מלבישים על הילדה את הסוודר הישן של אמא שלה וכולם שמחים.

החברה שלי, שראתה כמה אני מתעניינת באופנה פיתאום, ביקשה ממני לכתוב שזו חוברת־האופנה הטובה ביותר לעבודה עצמית. וכל ההוראות כתובות גם בעברית. 4.600 שקל.

הנה אני כתבתי ואתן תלכו עכשיו לגזור ולתפור. כל אחד מה שהוא יודע.

פינת הקמצן

זה במיוחד עבור אלה שכאשר הם זורקים לובל שקית ישנה או בקבוק ריק, מייד יש להם לחץ באיזור הלב.

יש מישהי במישפחה שלי שיש לה אוסף נדיר בגודלו של שקיות ניילון. כוסות ריקות של לבן ובקבוקים ריקים, כי היא בטוחה לגמרי שיום יבוא והיא תזדקק להם. אם גם לכם יש אוספים דומים וגם אתם מחכים ליום שתצטרכו אותם, הנה היום הזה הגיע.

קחו ארבעה בקבוקים של דטרגנטים שונים, קחו פקקים עגולים של עוד כמה בקבוקים ריקים ובעזרת חוט פשוט וגם חתיכת חוט־ברזל (שיחזיק את הגלגלים) עשו רכבת יפהפיה לילדים שלכם, של קרוביכם ושל שכניכם.

הילדים יהיו מבסוטים ואתם תרגישו שעשיתם מעשה חשוב בעניין המיחזור. בהצלחה.

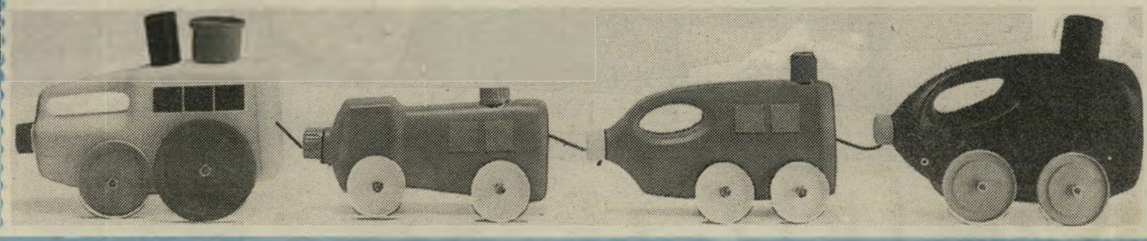

ילדים חוצרת הארץ

בערב, ליד הטלוויזיה. קצת לפני שהם הולכים לישון, כשהם רחוצים ומשופשפי־שיניים ויפים מעייפות, אחרי יום שלם של עבודה ששני־שליש מתוכה היא בגללם. אחרי עשרות סיכסוכים קטנים ושתי מריבות רציניות. אני מסתכלת על בני הבכור בן ה־10, אוספת בתוכי את כל הרכות האפשרית. סולחת לו על כל החוצפות במשך היום, מסתכלת עליו, נהנית ואומרת לו, ממש מתוך הלב: „אני נורא אוהבת אותך!"

הוא מעיף עליי מבט חצי מבוגר וחצי ציני, מחייך ואומר: „מה בדיוק את רוצה שאני אעשה עם האינפורמציה הזאת?"

לך, תגדל ילדים.